

Sadržaj

I POGLAVLJE

1. Ulkusna bolest	17
- etiologija	17
- bitni elementi za dijagnozu	18
- učestalost	21
- vrste ulkusa	21
- druge peptične ulceracije	21
- dijagnostika	22
- komplikacije	22
- liječenje	23
2. Tumori želuca	26
Benigni tumori.....	26
Maligni tumori.....	27
Karcinom želuca	27
- etiologija i vrste karcinoma želuca	27
- dijagnostika i bitni elementi za dijagnozu	30
- liječenje	30
3. Oboljenja crvuljka (Appendicitis).....	32
- etiologija i patološka anatomija	32
- klinička slika i laboratorijski nalazi	33
- dijagnoza	34
- komplikacije akutnog apendicitisa	36
- diferencijalna dijagnoza	38
- liječenje	38

4. Oboljenje kolona, rektuma i anusa	39
A. Oboljenja kolona	39
Polipi kolona	39
- dijagnostika.....	42
- liječenje.....	42
Divertikuloza kolona	43
- klinička slika	44
- dijagnoza.....	44
- komplikacije	44
- liječenje.....	45
Ulcerozni colitis	
(Ganulomski colitis-Kronova bolest).....	45
- etiologija i bitni elementi za dijagnozu.....	45
- klinička slika i komplikacije	47
- dijagnoza i laboratorijski nalazi.....	47
- liječenje	49
5. Tumori kolona	50
Karcinom kolona	51
- bitni elementi za dijagnozu	51
- klinička slika	52
- liječenje	54
6. Oboljenja rektuma	56
Hemoroidi	56
- etiologija i klinička slika	60
- dijagnoza	60
- liječenje	61
- komplikacije	61

Analna fisura	62
- klinička slika	63
- dijagnoza i diferencijalna dijagnoza	64
- liječenje	64
Pilonidalni sinus	65
- klinička slika i bitni elementi za dijagnozu	65
- liječenje i komplikacije	66
Analni tumori	67
- benigni	67
- maligni	67
7. Oboljenja žučne kese i pankreasa.....	68
A. Oboljenja žučne kese.....	68
Akutni holecistitis	68
- klinička slika i etiologija	68
- dijagnoza i laboratorijski nalazi	69
- liječenje i komplikacije	70
B. Oboljenja pankreasa	71
Akutni pankreatitis	71
- etiologija	71
- klinička slika	73
- diferencijalna dijagnoza i laboratorijski nalazi	74
- liječenje i komplikacije	74
Hronični pankreatitis	75
- klinička slika i etiologija	76
- dijagnoza i diferencijalna dijagnoza	76
- liječenje i komplikacije	77

8. Tumori pankreasa	79
Karcinom pankreasa.....	80
- bitni elementi za dijagnozu	
karcinoma glave pankreasa	80
- karcinoma tijela i repa pankreasa	80
- etiologija i klinička slika.....	80
- laboratorijski nalazi i dijagnoza	81
- komplikacije i liječenje.....	82
9. Oboljenje štitne žljezde	84
Tireoiditis.....	84
Akutni supurativni tireoiditis	85
- klinička slika	85
- dijagnoza	86
- terapija	86
Subakutni tireoiditis (De Kerenova bolest)	86
- klinička slika	86
- dijagnoza i liječenje	86
Hronični autoimunski tireoiditis (Hašimoto)	87
- etiologija i klinička slika.....	87
- dijagnoza i terapija.....	87
Strume	88
- etiologija	88
Netoksične strume	88
- liječenje	91
Hipertireoidizam (Morbus Basedowi).....	91
- bitni elementi za dijagnozu	91

- klinička slika i laboratorijski nalazi	92
- dijagnoza i diferencijalna dijagnoza	92
- liječenje	93
Hipotireoidizam (Miksedem)	93
- bitni elementi za dijagnozu i klinička slika.....	94
- liječenje	94
Tumori štitnjače	94
Benigni tumori štitnjače	94
Maligni tumori štitnjače	94
Karcinomi štitne žlijezde	94
- klinička slika i dijagnoza	95
- liječenje	95
10. Kile i ileusi.....	96
Kile.....	96
- etiologija i klasifikacija.....	98
- bitni elementi za dijagnozu	99
- dijagnoza i diferencijalna dijagnoza	99
- komplikacije.....	100
- liječenje	101
Ileus.....	101
- bitni elementi za dijagnozu	101
- etiologija i klasifikacija.....	103
- patofiziologija ileusa	103
- klinička slika	104
- dijagnoza	104
- diferencijalna dijagnoza i laboratorijski nalazi	106
- liječenje	106

11. Bolesti dojke	106
Mastitis	107
- terapija	107
Tumori dojke	108
Benigni tumori.....	108
Fibroadenom.....	108
- liječenje.....	110
Fibrocistična displazija	110
- liječenje	111
Maligni tumori dojke	111
Karcinom dojke.....	111
- specijalni klinički oblici karcinoma dojke	111
- bitni elementi za dijagnozu	111
- klinička slika i dijagnoza	113
- liječenje i diferencijalna dijagnoza	115
12. Bolesti jednjaka	116
Divertikuli jednjaka	116
Faringoezofagealni (Zenkerov) divertikulum	116
- klinička slika i dijagnoza	117
- liječenje i komplikacije	118
Epifrenični divertikulum	118
- klinička slika i dijagnoza	119
- liječenje i komplikacije	120

Ahalazija	120
- klinička slika i etiologija.....	121
- diferencijalna dijagnoza i komplikacije	122
- liječenje	122
Tumori jednjaka.....	122
Benigni tumori.....	122
- lejomijomi i ciste jednjaka	122
Maligni tumori jednjaka.....	123
Karcinom jednjaka	123
- klinička slika i dijagnoza	124
- diferencijalna dijagnoza i komplikacije	125
- liječenje	126
13. Oboljenja perifernih arterija	126
Akutna ishemija	127
Hronične arterijske okluzivne bolesti.....	127
- etiologija i patofiziologija	127
Embolije, tromboze i povrede	130
- dijagnoza i liječenje	130
Periferna arterijska insuficijencija	131
- klinička slika	131
- dijagnoza	136
- liječenje	139
- konzervativno liječenje	139
- hirurško liječenje.....	139

14. Oboljenja perifernih vena	140
   Proširene vene (Varices).....	142
- klinička slika.....	143
- dijagnoza	144
- diferencijalna dijagnoza i komplikacije.....	147
- liječenje: - konzervativno	147
- kompresivna skleroterapija.....	147
- hirurško liječenje	148
   Zapaljenje površnih vena	
   (Trombophlaebitis superficialis).....	148
- klinička slika i etiologija.....	148
- liječenje.....	148
   Tromboza dubokih vena – DTV	
   (Phlebothrombosis)	149
- klinička slika.....	150
- Phlegmasio cerulea dolens.....	151
- Phlegmasio alba dolens.....	151
- dijagnoza	153
- diferencijalna dijagnoza i komplikacije	154
- liječenje: - konzervativno	156
- hirurško liječenje	156
   Prevencija dubokih flebotromboza	157
15. Sestrinska dijagnoza hirurških bolesnika	157
   Utvrđivanje potreba bolesnika za	
   zdravstvenom njegom	157
   Sestrinska dijagnoza i plan njege	
   hirurških bolesnika	159
- aktuelni problemi	161

- potencijalni problemi	161
Meduuticajni faktori u provođenju njege bolesnika	165
- kratkoročni ciljevi	166
- dugoročni ciljevi	166
Planiranje zdravstvene njege	167
Sprovđenje zdravstvene njege	169
Vrednovanje zdravstvene njege	170
16. Prevencija hirurških bolesti	172
- u kućnim uslovima (patronažna sestra).....	172
- u bolnici (odjeljenska sestra).....	172
II POGLAVLJE	
17. Prijeoperativna priprema hirurških bolesnika	175
Obavlještenje bolesnika i objašnjenje o hirurškom zahvatu	175
- pristanak na operaciju	175
Prijeoperativna priprema i nalazi	176
- priprema kože	176
- peroralni unos hrane i tečnosti	176
- klizma.....	176
- premedikacija	177
- transfuzija krvi	177
- nazogastična sonda	177
- kateterizacija mokraće bešike	178
- kanilacija vene i hemodinamski monitoring.....	179

- praćenje centralnog venskog pritiska.....	179
- prijeoperativna hidracija	180
- antibiotska profilaksa	180

III POGLAVLJE

18. Postoperativna njega hirurških bolesnika 183

Neposredni postoperativni period	183
A. Monitoring	183
- vitalni znaci (puls, arter.krvni pritisak, broj respiracija)	183
- EKG	183
- CVP (centralni venski pritisak)	184
B. Respiratorna njega	184
C. Položaj u krevetu i mobilizacija	187
D. Funkcije bubrega i bešike.....	188
E. Davanje tečnosti i elektrolita	188
F. Drenaža	188
G. Medikamenti	189
H. Specijalna laboratorijska ispitivanja	189

19. Postoperativna njega hirurškog bolesnika....190

Intermedijalni postoperativni period	190
Njega rane	190
Njega drenova	190
Postoperativna respiratorna njega	191
- respiratorna insuficijencija.....	191
Postoperativni tretman tečnostima i elektrolitima	192
Postoperativna njega gastrointestinalnog trakta	192
Bol u postoperativnom periodu.....	194
- knjiga (evidencija) o narkoticima.....	195
Regionalna anestezija.....	195

Kontinuirana epiduralna anestezija	195
Interkostalni blok	195

IV POGLAVLJE

20. Uloga i zadaci sestre instrumentarke	197
---	-----

Operacioni blok	197
- crveni blok	197
- zeleni blok	197

Uloga i zadaci sestre instrumentarke	200
- režim pristupa u operacionu salu «crvena linija»	200

V POGLAVLJE

Specifičnosti zdravstvene njega u subspecijalističkim hirurškim granama.....	205
---	-----

Vrste i organizacija zdravstvene njega.....	205
- intenzivna njega	205
- poluintenzivna njega	211
- obična njega (samozbrinjavanje).....	212
- kućna njega (medicinska sestra, porodični ljekar, socijalna služba).....	213
- terminalna njega	215

Položaj bolesnika u postelji	216
---	-----

Aktivan položaj	216
-----------------------	-----

Pasivan položaj	217
-----------------------	-----

- horizontalni	217
----------------------	-----

- polusjedeći	218
---------------------	-----

- položaj na boku.....	218
- prinudni položaj	218
- horizontalni položaj na leđima.....	220
- Fovlerov visoki položaj	220
- Trendelenburgov horizontalni položaj	221
- Kolemanov položaj.....	222
- Kvinkeov položaj drenažni položaj	223
- ortopnoični položaj	224
- kljeno-lakatni položaj (ala vache).....	224
- stalni prinudni položaj	225
- horizontalni imobilizacioni položaj	225
- stalni ekstenzionti horizontalni položaj	225
- položaj opistotonus	226
 Promjena položaja bolesnika	227
 Pomjeranje bolesnika u postelji.....	227
- prema suprotnoj ivici kreveta	228
- prema gornjem dijelu kreveta	229
 Prenošenje bolesnika.....	231
- sa kreveta na kolica	231
- priprema bolesnika	232
- podizanje bolesnika iz postelje	233
- postavljanje u sjedeći položaj	233
 Prvo ustajanje bolesnika iz postelje « povratak u život»	235
 21. A. Specifičnosti zdravstvene njegе u neurohirurgiji.....	236
 Zdravstvene njegе neurohirurških bolesnika u intenzivnoj njegi.....	236

Specifičnosti zdravstvene njegе na espiratoru	237
Dekubitus	238
- egzogeni uzroci	239
- endogeni faktori	240
- klinička slika	241
- liječenje	242
- profilaksa (rana mobilizacija, kineziterapija)	242
Specifičnosti zdravstvene njegе neurohirurških bolesnika	246
21. B. Specifičnosti zdravstvene njegе u kardialnoj hirurgiji.....	247
21. C. Specifičnosti zdravstvene njegе u torakalnoj hirurgiji.....	248
22. A. Specifičnosti zdravstvene njegе u abdominalnoj hirurgiji.....	250
22. B. Specifičnosti zdravstvene njegе u dječjoj hirurgiji	254
23. A. Specifičnosti zdravstvene njegе u urologiji	257
23. B. Specifičnosti zdravstvene njegе u plastično rekonstruktivnoj hirurgiji.....	260

24. A. Specifičnosti zdravstvene njegе u vaskularnoj hirurgiji.....	262
--	------------

24. B. Specifičnosti zdravstvene njegе u ortopedskoj hirurgiji i trauamtologiji	264
--	------------

Index.....	270
-------------------	------------

Literatura	282
-------------------------	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u bolničkim i polječajnim ustanovama	273
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	277
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	278
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	279
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	280
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	281
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	282
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	283
--	------------

Pravilnik o primjeni hirurških i hirurško-lečbenih tehniki u polječajnim ustanovama	284
--	------------

25. A. Specifičnosti zdravstvene njegе u ortopedskim osnovnim hirurškim tehnikama.....	285
---	------------

25. B. Specifičnosti hirurških lečbenih tehniki u ortopedskoj hirurgiji	286
--	------------

25. C. Specifičnosti hirurških lečbenih tehniki u ortopedskoj hirurgiji	287
--	------------